

Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 22. 10. 2022, sp. zn. 5 To 58/2022, ECLI:CZ:VSOL:2022:5.TO.58.2022.1

Číslo: 3/2024

Právní věta:

Krajský soud rozhoduje v senátě také v trestních řízeních vedených o trestných činech taxativně vymezených v ustanovení § 17 odst. 1 věta druhá tr. ř. i tehdy, je-li dolní hranice trestu odnětí svobody nižší než pět let.

Soud: Vrchní soud v Olomouci

Datum rozhodnutí: 22.10.2022

Spisová značka: 5 To 58/2022

Číslo rozhodnutí: 3

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Krajský soud, Trestní řízení

Předpisy: § 2 odst. 9 tr. ř.

§ 31 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Vrchní soud v Olomouci ke stížnosti státního zástupce Krajského státního zastupitelství v Ostravě – pobočky v Olomouci zrušil usnesení Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 23. 9. 2022, č. j. 81 T 11/2022-1466, a Krajskému soudu v Ostravě – pobočce v Olomouci uložil, aby o věci znovu jednal a rozhodl.

Odůvodnění:

1. Napadeným usnesením Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 23. 9. 2022, č. j. 81 T 11/2022-1466, byla podle § 314c odst. 1 písm. a) tr. ř. za použití § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř. trestní věc vedená proti obviněnému T. V. pro skutek popsany v obžalobě Krajského státního zastupitelství v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 31. 8. 2022, sp. zn. 2 KZV 22/2021, právně kvalifikovaný jednak jako přečin neoprávněného přístupu k počítačovému systému a nosiči informací podle § 230 odst. 2 písm. a), odst. 4 písm. c) tr. zákoníku ve znění zákona č. 333/2020 Sb., jednak jako přečin porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže podle § 248 odst. 1 písm. h), odst. 3 písm. c) tr. zákoníku ve znění zákona č. 333/2020 Sb., dílem dokonany a dílem nedokonany ve stadiu

pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku, vrácena státnímu zástupci k došetření.

2. Krajský soud poukázal na zjevné vady či nejasnosti ve vztahu k obžalobou užití právní kvalifikaci obviněnému vytýkaného jednání. Vrácení věci státnímu zástupci k došetření odůvodnil tím, že ve věci nejsou v potřebném rozsahu objasněny základní skutkové okolnosti, bez kterých není možné v hlavním líčení ve věci rozhodnout, a v řízení před soudem by bylo takové došetření spojeno s výraznými obtížemi v porovnání s možnostmi opatřit takový důkaz v přípravném řízení nebo by zřejmě bylo na újmu rychlosti řízení. Krajský soud rekapituloval, že podstata stíhané věci spočívá zejména v nekalosoutěžním jednání obviněného, od čehož se následně odvíjí právní kvalifikace podle § 248 tr. zákoníku a rovněž i věcná příslušnost krajského soudu v prvním stupni. Podle skutkového tvrzení obžaloby obviněný T. V. neoprávněně zkopíroval na vlastní nosič konstrukční dokumentaci ve vlastnictví poškozené G. S., s.r.o., konkrétně konstrukční výkresy obsahující řešení výrobků a strojů týkající se projektů [které jsou v obžalobě vymezeny čtyřmi konkrétními případy pod body a) až d)], na kterých pracoval u poškozené jako zaměstnanec na pozici hlavního konstruktéra, a jejich obsah neoprávněně poskytl J. J., jednateli konkurenční firmy J. Tím měl vyzradit konstrukční řešení čtyř specifikovaných výrobků a strojů. Konkrétní pochybení shledal krajský soud v tom, že za situace, kdy obviněný podle soudu jednoznačně popírá vytýkané jednání, ani z dalších dosud shromážděných důkazů nevyplývá, že by obviněný ve vztahu k projektům popsáním v obžalobě pod body a) až d) zkopíroval konstrukční výkresy, a že by celé konstrukční výkresy poskytl společnosti J. Je toliko zřejmé, že obviněný zkopíroval na vlastní flashdisk z interních dat poškozené společnosti obrázky projektů (*de facto* vizualizaci již hotových výrobků), a tyto pak poskytl společnosti J. U těchto obrázků má však soud vážné pochybnosti o tom, zda je lze bez jakýchkoliv kót podřadit pod pojmy konstrukční výkresy a konstrukční dokumentace; a za situace, kdy přímo jeden z těchto obrázků finální vizualizace sama poškozená společnost veřejně prezentuje v rámci vlastní propagace, zda lze tedy pouze na podkladě těchto obrázků vůbec vyzradit konstrukční řešení konkurenční firmě. Podle krajského soudu je nutno doplnit dokazování minimálně odborným vyjádřením, aby tato okolnost byla postavena zcela najisto. Pro zjištění, zda došlo ke kopírování celých složek projektů, je možno vyžádat od poškozené společnosti bývalý pracovní notebook obviněného a tento podrobit znaleckému zkoumání. Druhou podstatnou okolností pro vrácení věci k došetření je v žalobním návrhu tvrzená skutečnost, že neochráněním utajení shora označených konstrukčních dokumentací před třetími osobami reálně hrozilo uplatnění smluvních pokut od dvou bývalých zákazníků v celkové výši 1 200 000 Kč. Pokud právě toto zakládá u obviněného jeho stíhání pro přečin porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže v kvalifikované skutkové podstatě podle § 248 odst. 3 písm. c) tr. zákoníku ve stadiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku, tak to není nijak a ničím podloženo. Dosud nevyplývalo, že by některá z těchto společností o uplatnění smluvních pokut vůbec uvažovala, natož aby činila v tomto směru jakékoliv faktické kroky. I k této okolnosti je podle krajského soudu nutno doplnit dokazování. A pokud nebude prokázáno takové konkrétní jednání zástupců společností, musí pak být zkoumáno, zda obviněný způsobil ve větším rozsahu újmu jiným soutěžitelům nebo opatřil jinému či sobě ve větším rozsahu neoprávněné výhody, což souvisí se zjištěním případného ocenění předmětných užitých konečných vizualizací opět minimálně za využití odborného vyjádření.

3. Proti tomuto usnesení podal stížnost státní zástupce Krajského státního zastupitelství v Ostravě – pobočky v Olomouci. Na úvahy krajského soudu ohledně právní kvalifikace obviněnému vytýkaného jednání reagoval tak, že ta zvolená v obžalobě je názorem státního zástupce, soud jí není vázán, a proto nemůže být důvodem pro vrácení věci k došetření. Dále namítl, že v řízení před krajským soudem je sporné užití § 314a a násl. tr. ř., ve věci neměl rozhodovat samosoudce, nýbrž senát. Vedle toho poukázal na to, že je zcela zřejmé, že obviněný neoprávněně zkopíroval konstrukční řešení výrobků z počítače poškozené společnosti, a i tato finální konstrukce, respektive její fotografie, je kryta obchodním tajemstvím. Způsobená škoda byla jednoznačně postavena na nedokonaném trestném činu. Vyzrazením finálního výsledku konstrukčního řešení poškozené společnosti prezentací s.r.o. J. mohla být způsobena poškozené škoda v plném rozsahu zaplacené práce. Stejně tak hrozba

pokuty za vyzrazení obchodního tajemství byla zakotvena ve smlouvě a záleželo pouze na rozhodnutí jednotlivých společností, zda tuto uplatní. Má tedy za to, že důvody pro vrácení věci státnímu zástupci k došetření dány nejsou. Navrhl, aby Vrchní soud v Olomouci napadené usnesení zrušil a Krajskému soudu v Ostravě – pobočce v Olomouci uložil, aby o věci znovu jednal a rozhodl.

4. Vrchnímu soudu v Olomouci byla věc předložena jako soudu stížnostnímu ve smyslu § 146 odst. 2 písm. d) tr. ř. Z obsahu spisového materiálu bylo zjištěno, že opravný prostředek byl podán osobou oprávněnou podle § 142 odst. 1 tr. ř. Opravný prostředek ve formě stížnosti proti tomuto typu rozhodnutí zákon v ustanovení § 188 odst. 3 tr. ř. připouští a tato byla podána ve lhůtě uvedené v § 143 odst. 1 tr. ř.

5. Z podnětu podané stížnosti Vrchní soud v Olomouci podle § 147 odst. 1 tr. ř. přezkoumal správnost výroku napadeného usnesení, jakož i řízení jemu předcházející, a dospěl k závěru, že stížnost státního zástupce je částečně důvodná.

6. Je skutečností, že obviněný T. V. je trestně stíhán pro dva trestné činy, u kterých dolní hranice trestní sazby trestu odnětí svobody nepřevyšuje 5 let. Ale s ohledem na to, že jedním z nich je trestný čin porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže podle § 248 tr. zákoníku, je určena věcná příslušnost krajského soudu k rozhodování v prvním stupni podle ustanovení § 17 odst. 1 písm. c) tr. ř. Pokud krajský soud v napadeném rozhodnutí pouze stručně uvedl, že ve věci rozhoduje soudce tohoto soudu v postavení samosoudce, pak již dále nezmínil, o co tento svůj procesní postup opřel. Ani státní zástupce, který ve své stížnosti proti napadenému rozhodnutí sporoval, že krajský soud rozhodl samosoudcem, to blíže žádným způsobem nerozvedl. Jelikož podmínkou spravedlivého procesu je nepochybně i to, že soud rozhodující ve věci je správně obsazen, musel se tedy vrchní soud nejprve zabývat otázkou, zda lze připustit, aby krajský soud jako soud prvního stupně v trestní věci jednal a rozhodl samosoudcem.

7. Obecně platí, že v soudním řízení rozhoduje senát nebo samosoudce. Podle čl. 94 odst. 1 Ústavy totiž zákon stanoví případy, kdy soudci rozhodují v senátu a jaké je jeho složení. V ostatních případech rozhodují jako samosoudci. Tímto zákonem je zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudech a soudcích“), který v hlavních zásadách činnosti soudů v ustanovení § 3 odst. 1 znovu obecně určuje, že v řízení před soudem rozhoduje senát nebo samosoudce; obsazení soudu stanoví zákony o řízení před soudy. Tento odkaz na procesní předpisy je pro „obsazení“ krajského soudu ještě blíže upraven v § 31 odst. 1 zákona o soudech a soudcích tak, že krajský soud rozhoduje v senátech. Samosoudci rozhodují v případech stanovených zákony o řízení před soudy. Odkazuje se tedy na jednotlivé procesní předpisy, kterými jsou občanský soudní řád, soudní řád správní a trestní řád. Občanský soudní řád v § 36a odst. 3 přímo určuje, že v řízení před krajským soudem jako soudem prvního stupně jedná a rozhoduje samosoudce; senát jedná a rozhoduje v řízení v prvním stupni, stanoví-li tak zákon, a v odvolacím řízení. Soudní řád správní v § 3 odst. 1 věta druhá konkretizuje, že u krajských soudů vykonávají správní soudnictví specializované senáty a specializovaní samosoudci. Přitom § 31 odst. 2 tohoto zákona výčtem stanoví konkrétní věci, ve kterých rozhoduje specializovaný samosoudce. Trestní řád pro řízení před krajským soudem jako soudem prvního stupně ale obsazení soudu neřeší. Zatímco tedy jak občanský soudní řád, tak i soudní řád správní přímo obsazení krajského soudu coby soudu prvního stupně konkretizují včetně toho, kdy tedy jedná a rozhoduje samosoudce, trestní řád pro řízení před krajským soudem jako soudem prvního stupně žádné takové výslovné upřesňující ustanovení nemá. Pokud totiž podle § 2 odst. 9 tr. ř. v trestním řízení před soudem rozhoduje senát nebo samosoudce; předseda senátu nebo samosoudce rozhodují sami jen tam, kde to zákon výslovně stanoví, jedná se o obecnou základní zásadu řízení (obdobně jako v již výše uvedeném § 3 odst. 1 zákona o soudech a soudcích), a proto pouze z ní nelze dovodit, že by u krajského soudu bylo možné v trestním řízení rozhodovat samosoudcem. Vedle toho je možno ještě dodat, že organizace a činnost okresního soudu je upravena

v § 35 odst. 1 zákona o soudech a soudcích přímo tak, že okresní soud rozhoduje v případech stanovených zákonem o řízení před soudy v senátech; v ostatních případech rozhoduje samosoudcem (srov. formulační rozdíl oproti § 31 odst. 1 téhož zákona pro krajský soud). Znovu je tak odkazováno na procesní předpis, kterým je pro trestní řízení trestní řád. Je tedy zřejmé, že v zákoně o soudech a soudcích je u okresního soudu již obecně, a tedy i pro trestní řízení, počítáno s rozhodováním přímo také samosoudcem, u krajského soudu je tomu pouze tehdy, je-li to stanoveno (výslovně) až procesním předpisem. A z toho je namístě vyvodit, že ustanovení § 314a tr. ř. se uplatní na rozhodování samosoudcem pouze u okresního soudu. Z jeho znění je pak zřejmé, že v těch případech, na které nedopadá, má být konáno u okresního soudu senátem.

8. Krajský soud koná v prvním stupni trestní řízení o těch nejzávažnějších trestných činech, na které zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož dolní hranice činí nejméně pět let, nebo pokud za ně lze uložit výjimečný trest, a dále pak i o přímo taxativně vyjmenovaných trestných činech a o trestných činech při splnění určitých podmínek, a to již bez ohledu na výši dolní hranice sazby trestu odnětí svobody stanovené ve zvláštní části trestního zákoníku (viz § 17 tr. ř.). Z výše uvedeného rozboru pak vyplývá, že tak může činit toliko senát složený ze soudce a dvou přísedících. Okresní soud v trestním řízení pak projednává a rozhoduje trestné činy nespádající do výše uvedené věcné příslušnosti krajského soudu, a to v senátě všechny závažnější trestné činy, u nichž horní hranice sazby trestu odnětí svobody převyšuje pět let. Samosoudce v řízení před okresním soudem projednává všechny ostatní trestné činy (§ 314a odst. 1 tr. ř.). V trestním řízení rozhoduje samosoudce tedy jen u okresního soudu (srov. rozhodnutí č. [11/1999](#) Sb. rozh. tr.). Podle stížnostního soudu tento pohled není překonán ani po novele trestního řádu zákonem č. 265/2001 Sb. s účinností od 1. 1. 2002, kterou zákonodárce určil do věcné působnosti krajských soudů nově také další taxativně vypočtené, z pohledu hrozícího trestního postihu méně společensky škodlivé trestné činy s dolní hranicí trestu odnětí svobody nižší než pět let. Na tomto místě je třeba totiž zmínit, že i před touto novelou byly v § 17 tr. ř. zařazeny trestné činy teroru, záškodnictví, sabotáže a trestné činy podle zákona na ochranu míru, a krajský soud konal trestní řízení o nich i tehdy, byla-li dolní hranice trestu odnětí svobody nižší než pět let. Nově koncipované ustanovení § 17 tr. ř., jehož podstata není oproti předchozí úpravě zcela jiná, ani novelizace zákona o soudech a soudcích nezměnila původní teoretická východiska, z nichž vycházelo výše uvedené judikturní rozhodnutí publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek.

9. Pro úplnost je třeba dodat, že v soudní praxi není na tuto problematiku jednotný pohled. Například Vrchní soud v Praze zaujal v rozsudku ze dne 27. 8. 2008, sp. zn. 5 To 41/2008, zcela opačný názor, tedy že i v řízení před krajským soudem jako soudem prvního stupně může projednávat a rozhodovat trestní věci samosoudce, pokud jde o případy, v nichž se vede z hlediska věcné příslušnosti řízení pro trestný čin, jehož dolní hranice trestní sazby nepřevyšuje pět let. A že užití ustanovení § 314a odst. 1 tr. ř. není v těchto případech vyloučeno. K odůvodnění tohoto názoru bylo poukazováno zejména na § 31 odst. 1 věta druhá zákona o soudech a soudcích s tím, že § 314a tr. ř. exaktně nerozlišuje, zdali je ve věci dána věcná příslušnost okresního nebo krajského soudu, a dále na novelu § 17 tr. ř. provedenou zákonem č. 265/2001 Sb.

10. Při vědomí toho, že není v tomto směru jednotný názor, zastává stížnostní soud ten, podle kterého v trestním řízení před krajským soudem rozhoduje toliko senát (a to i v případech, ve kterých krajský soud z hlediska věcné příslušnosti vede řízení pro trestný čin, jehož dolní hranice trestní sazby nepřevyšuje pět let, užití ustanovení § 314a odst. 1 tr. ř. je v těchto případech vyloučeno) a samosoudce může jednat v trestním řízení pouze u okresního soudu. A tento pohled lze a je namístě vztáhnout i na předmětný případ. Je tak třeba uzavřít, že tím, že věc neprojednal a nerozhodl senát, je řízení předcházející vydání napadeného usnesení zatíženo nesprávným procesním postupem, neboť krajským soudem nebylo postupováno v souladu s trestním řádem. V důsledku toho bylo porušeno právo obviněného T. V. na spravedlivý proces. Za tohoto stavu tak vyznívá jako

předčasný učiněný závěr krajského soudu o nutnosti vrácení věci státnímu zástupci k došetření, byť se po věcné stránce bez dalšího jeví jeho odůvodnění jako logické, argumentačně podložené a přiléhavé. Stížnostní soud proto již dále nepřezkoumával napadené rozhodnutí v tvrzených závažných procesních vadách přípravného řízení a neobjasnění základních skutkových okolností.

11. Pro výše uvedenou shledávanou procesní vadu nepřípustného rozhodování krajského soudu samosoudcem zrušil stížnostní soud z podnětu stížnosti státního zástupce napadené usnesení podle § 149 odst. 1 písm. b) tr. ř., a protože je z povahy věci potřeba, aby o podané obžalobě soud prvního stupně znovu rozhodl, bylo mu uloženo, aby tímto způsobem také postupoval.